

НЯХАЙ ЖЫВЕ 42-я ГАДАВІНА ВЯЛІКАГА КАСТРЫЧНІКА!

Пралетары ўсіх краін, яднайцеся!

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

Орган парткома, рэктарата, мясцома, камітэта ЛКСМБ і прафкома
Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна

№ 35-36 (380-381)

Пятніца, 6 лістапада 1959 года.

Цана 20 кап.

НАШ КАСТРЫЧНІК!

Гісторыя ведае нямала знамянальных дат. Быццам вехі, адзначаюць яны павароты, на шляху, пройдзеным чалавечым грамадствам. Адны з гэтых вехаў ведаюць шырокія колы людзей, іншыя—захоўвае толькі памяць вучоных. Але ёсць у гісторыі адна дата, адзін дзень, які ведае кожны, і які назаўсёды, пакуль будзе існаваць на зямлі чалавек, захаваецца ў памяці пакаленняў. Гэта дзень, калі залпы легендарнай «Аўроры» абвясцілі свету аб нараджэнні новага, сацыялістычнага грамадства. І як не ганарыцца, што іменна нашай краінай, нашымі бацькамі былі закладзены асновы светлай будучыні чалавецтва!

Вялікая непераможная сіла ідэй Кастрычніка, ідэй, якія лістападаўскім днём 1917 года вялі на штурм Зімяга салдат і рабочых, сялян і матросаў; ідэй, што дапамаглі нам выстаць у агні грамадзянскай вайны, а затым аднавіць разбураную гэтай вайной і інтэрвенцыяй гаспадарку; ідэй, што і ця-

пер прымушаюць мацней біцца сэрцы людзей, узнімаюць іх на барацьбу за лепшае будучае. А калі наляцела віхура вайны, калі на зямлю сацыялізма пасягнула фашысцкая навала, народ, як адзін, паўстаў на абарону заваёў Кастрычніка—і перамог.

Азірніцеся на шлях, пройдзены нам за 42 гады. У неймаверна цяжкіх умовах, пад гарматны гом і дзікае шалёнае выццё ўсяго капіталістычнага свету пачыналі мы вялікую справу перабудовы. І былі мы тады адны на свеце. Зусім адны. А цяпер? Цяпер 950 мільёнаў людзей крочаць поплец з намі ў адных шарагах пад Сцягам Кастрычніка. У гэтай вялікай сям'і—кітайцы і палякі, карэйцы і балгары, манголы і румыны, в'етнамцы і чэхі, албанцы і венгры, немцы і югаславы. І наша свята—гэта іх свята.

А колькі ўсяго ў нас сяброў ва ўсіх кутках свету! Нават у тых краінах, дзе зараз пануе капіталізм. Ідуць і ідуць праз Мінск на Маскву «цягнікі дружбы» з замежнымі гасцямі, і прагульваюцца па шырокіх, павяччанаму прыбраных мінскіх вуліцах дзеці розных народаў.

42 гады ўларты змагання, 42 гады барацьбы і перамог не прайшлі дарэмна. Наша краіна ператварылася ў магутнейшую дзяржаву свету. Першы штучны спадарожнік Зямлі, які працарціў зорнае неба зоркай першай велічыні, быў створаны рукамі і геніем нашых вучоных і рабочых.

Першая разведчыца міжпланетных прастораў паляцела ў космас, каб раскрыць яго таямніцы нашым вучоным, наш савецкі герб і вымпел першымі дастаўлены на Месяц. Нашы моры баразніць першы атамны ледакол. А цяпер міжпланетная навуковая станцыя апісвае гіганцкі кругі вакол Зямлі і Месяца. З дапамогай апаратуры, устаноўленай на ёй, сфатаграфаваны адваротны бок Месяца. Мора Масквы, кратэр Цыялкоўскага, мора Мары—гэтыя рускія назвы цяпер назаўсёды застануцца на карце Месяца.

Ну, а далей. І далей таксама няспынны рух уперад. Яшчэ Маякоўскі пісаў:

— Я планов наших
люблю громады,
Размаха шаги
сажень!

Мы плануем дзёрзка, але плануем упэўнена. 42-я гадавіна Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі знамянальна яшчэ і тым, што савецкі народ адзначае яе ў першы год сямігодкі. І няма сумнення, мы выканаем усе нашы планы. Для гэтага нам патрэбна адно—мір!

Закон аб міры быў першым Законом, народжаным Кастрычніцкай рэвалюцыяй. Мір патрэбен усім народам, усім краінам. Наша дзяржава, старшыня нашага урада М. С. Хрушчоў нястомна і няспынна змагаюцца за трывалы мір ва ўсім свеце. І за гэта ім—удзячнасць народаў усіх кантынентаў.

Мір перамога, бо ідэй Кастрычніка—непераможны!

Кастрычнік ідзе!

Кастрычнік ідзе дарогі.
Расквечан мой горад прыгожы.
Навокал сцягі і сцягі
На плошчах,
дамах,
агарожы.

Кастрычнік ідзе!

Грыміць паўз трыбуны парад
Вясновай ракою шырокай—
Кастрычнік ступае крокам
Камуністычных брыгад.

Кастрычнік ідзе!

Агнёў сямігодкі прыліў
Займае краіну шырай.

Кастрычнік ідзе па зямлі
Візітамі дружбы і міру.
Кастрычнік ідзе!
І свет у здзіўленні прыціх
І нізка ўпалі аблокі,
Бо шлях да планетаў другіх
Для нас не такі ўжо далёкі.

Кастрычнік ідзе!
Прарок,
што нема раўлі,
Цяпер ухмыляюцца млосна.

Кастрычнік ідзе па зямлі,
Кастрычнік ідзе.
У космас!
У. ПАУЛАУ.

ВЕЧАРЫ, ПРЫСВЕЧАННЯ СЛАЎНАЙ ГАДАВІНЕ

Пятага лістапада ў памяшканні Беларускага дзяржаўнага тэатра оперы і балету адбыўся агульнаўніверсітэцкі вечар, прысвечаны 42 гадавіне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. З дакладам аб 42 гадавіне Кастрычніцкай рэвалюцыі выступіў намеснік сакратара парткома ўніверсітэта П. Ф. Пра-

тасеня. Пасля даклада прысутныя праслухалі оперу Бізе «Шукальнікі жэмчуга». А затым у віхры вальсу закружыліся і тыя, хто толькі ў гэтым годзе пераступіў парог нашага ўніверсітэта, і выкладчыкі, скроні якіх ўжо кранула сівізна.

Вечары, прысвечаныя слаўнай гадавіне, адбыліся таксама на ўсіх факультэтах ўніверсітэта.

НАМ АДКРЫТЫ ШЫРОКІЯ ДАЛІ

ПРЫГАЖОСЦЬ НАШАЙ ВОСЕНІ

Над савецкай зямлёй цяпер стаіць восень. Тая пара года, калі ідуць дажджы і стаяць густыя туманы, калі прырода, пазбаўленая зеляніны, глядзіць на нас спачатку прывабна і развітальна, а потым сумна і нятульна. Знешне яна, відаць, нічым не адрозніваецца ад той восені, якая была некалі, сто ці сто пяцьдзесят гадоў назад.

Аднак з 1917 года пры ўспаміне аб восені, аб Кастрычніку нашы сэрцы перапаўняюцца не пачуццём ціхага замілавання і суму на завялых травах і кветках, а пачуццём смелай, баявой энергіі, нястрымнага парыву наперад да здзяйснення самых заветных мар чалавецтва. І ў дажджлівы дзень усмешка і радасць свеціцца на твары савецкага чалавека. І хоць не бачылі мы па сваёй маладосці, як

Мужных, смелых
Сцяг чырвоны
Вёў са зброяй
Праз баі да бессмяротца,
Няхай не ўдзельнічалі мы ў штур-

ме Зімяга і не хадзілі апавітвыя накрывж лентамі патронаў, аднак мы разам з нашымі бацькамі і дзядзімі бачым нашу сёлетнюю восень такой, якой яна была 42 гады назад. І мы любуемся не пазалотай прыдарожных бярозак, хаця не менш, чым хто, здольны на гэта, не адлятаючымі ў вырай гусямі і жураўлямі, а першымі нашымі спадарожнікамі Зямлі, першым ледаколам з атамным рухавіком і тым цёплым подыхам ветру над краінамі свету, што ўзнік дзякуючы намаганням савецкіх людзей, якія ідуць наперад пад кіраўніцтвам слаўнай Камуністычнай партыі.

Мы, студэнты, радуемся, што ва ўсім гэтым творчым і працоўным руху ёсць доля і нашых намаганняў, што сёлетняя восень—адна з найбольш яркіх дат у развіцці сацыялістычнай рэвалюцыі, і мы—барацьбіты яе!

І. АБАБУРКА,
студэнт II курса аддзялення
беларускай мовы і літаратуры.

Святу—працоўныя падарункі

Добрымі працоўнымі справамі сустракае цудоўнае свята калектыў біялагічна-глебавога факультэта. Напярэдадні Вялікага Кастрычніка з друку выйшаў зборнік навуковых работ вучоных біялагаў «Пытанні фізіялогіі раслін і мікробіялогіі». Гэты зборнік мае не толькі важнае навуковае значэнне. Ён прадстаўляе цікавасць і для сельскай гаспадаркі. Так, Ц. М. Годнеў і А. В. Лёшын у сваёй працы расказваюць аб практычных прымяненні кобальту для павышэння ўраджаю гародніны пры яе вырошчванні ў цяпличных умовах.

Цікавыя работы ў зборніку С. В. Калішэвіча, Б. Л. Эльберта і Л. А. Марчанкі.

Але не толькі зборнік змяшчае ў сабе ўсё тое, што змаглі зрабіць вучоныя ў падарунак 42-й гадавіне Кастрычніка. На ўсіх кафедрах факультэта ідзе дзейная навукова-даследчая работа. Вось на кафедры генетыкі рашаецца важная праблема павышэння ўраджайнасці кукурузы ва ўмовах БССР шляхам выяўлення новага гібрыда. Работа важная, патрэбная. Займаецца ёю з вялікім творчым уздымам акадэмік М. В. Турбін. Цесна звязана з запатрабаваннямі сельскай гаспадаркі і работа кафедры глебазнаўства. Летам студэнты пад кіраўніцтвам акадэміка І. С. Лупіновіча выяўджалі ў саўгасы і калгасы для складання глебавых карт. Гэтыя карты даюць магчымасць усталяваць севазвароты з улікам мяс-

цовых умоў, праводзіць вапнаванне глебы. Яны патрэбны кожнаму саўгасу і калгасу. Вось такія карты і складзены толькі сёлета для плошчы ў 52 тысячы гектараў пры планавым заданні ў 50 тысяч.

—Цяпер у нас гарачая пара,—гаворыць намеснік дэкана Сяргей Васільевіч Калішэвіч.—Нам патрэбна ў самыя сціслыя тэрміны закончыць пераноску батанічнага ўчастка на новае месца. Работа вялікая. Трэба перасадзіць каля 600 раслін.

Кіпіць жыццё на факультэце. Есць чым сустрэць біялагам свята.

А. КІТАЕУ.

ХОЧАЦА ПРАЦАВАЦЬ ЯШЧЭ ЛЕПШ

Як ніколі радасна сустракаем мы свята Кастрычніка ў гэтым годзе.

Колькі радасных падзей адбылося за апошнія месяцы. Зусім нядаўна ўвесь свет ускалыхнула вестка аб фатаграфаванні нябачнага боку Месяца. А перад гэтым нястомны барацьбіт за мір Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў заваяваў сэрцы ўсіх простых людзей свету сваёй высакароднай місіяй міру. З кожным днём у нас становіцца больш сяброў і менш ворагаў. І хочацца працаваць яшчэ лепш, каб наша Радзіма стала яшчэ мацнейшай.

М. ДОУНА,
работніца вярстальнага цэха
друкарні выдавецтва БДУ.

ГЭТА БУДЗЕ

Кажуць, лічбы сухая рэч. Бадай, што толькі эканамісты бачаць у іх нейкую пазію, толькі для іх мова лічбаў—жывая і ясная. Але ці толькі для іх? Паспрабуйце правесці гэты самі, пазнаёміўшыся з некаторымі лічбамі, якія характарызуюць перспектывы развіцця нашага ўніверсітэта ў блэйшыя гады.

Ва ўніверсітэце арганізавана праблемная лабараторыя «Вылічальныя цэнтры». З выдаткаваных для гэтай мэты 1 мільёна 665,5 тысяч рублёў ужо асвоена 1200000 рублёў.

У галоўным вучэбным корпусе ўніверсітэта дадаткова да першапачатковага праекта будуць створаны праблемныя лабараторыі вылічальнай матэматыкі і тэхнікі, хіміі і фізікі палімераў, атамнай і малекулярнай электронікі. На абсталяванне гэтых лабараторый выдаткоўваецца звыш 8 мільёнаў 200 тысяч рублёў.

У 1959-65 гадах будзе арганізавана праблемная навукова-даследчая лабараторыя па ядзернай фізіцы. Яе стварэнне патрабуе капіталаўкладанняў на агульную суму звыш 10 мільёнаў рублёў.

ВУЧОНЫЯ—ВЫТВОРЧАСЦІ

Нафта—гэта невычарпальная крыніца самых разнастайных карысных рэчываў. Адно з іх неасрэдна прымяняюцца на практыцы, іншыя служаць сыравінай для розных галін хімічнай прамысловасці. І каб выкарыстаць гэтыя каштоўныя прадукты, неабходна ўмець іх распазнаваць і выдзяляць з нафты і складаных сумесей яе перапрацоўкі.

Чатыры гады назад, абараніўшы доктарскую дысертацыю, Рыгор Лазаравіч Старобінец узначаліў кафедру аналітычнай хіміі ўніверсітэта. І адразу ж ён сканцэнтраваным нешматлікім калектыўм кафедры, якому дапамагалі студэнты-дыпломнікі і некалькі студэнтаў малодшых курсаў, на распрацоўку новых метадаў аналізу і раздзялення прадуктаў перапрацоўкі нафты.

Нядаўна ў часопісе па аналітычнай хіміі паявіўся артыкул Р. Л. Старобінца напісаны сумесна з асістэнтам кафедры ана-

ГІСТАРЫЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ НА НОВЫМ ЭТАПЕ

Гістарычны факультэт сустракае 42-ю гадавіну Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі новымі поспехамі ў вучэбнай, навукавай і выхаваўчай рабоце. Для нас гэты год знамянальны тым, што гістарычны факультэт адзначае свае 25-годдзе.

За 25 год свайго існавання факультэт падрыхтаваў каля 1300 спецыялістаў. Сотні нашых выпускнікоў працуюць дырэктарамі, завучамі і выкладчыкамі сярэдніх школ, у навукова-даследчых установах, архівах, музеях, у партыйных, камсамольскіх і савецкіх органах.

У пасляваенны перыяд звыш 50 выпускнікоў закончылі аспірантуру і абаранілі кандыдацкія дысертацыі.

Навуковыя работнікі факультэта вядуць значную навуковую работу. Толькі за апошнія два-тры гады выйшлі з друку манаграфія дацэнта Л. С. Абэцэдарскага «Беларусы ў Маскве», дацэнта М. В. Фрыдман «Адмена прыгоннага права ў Беларусі», дацэнта Г. М. Ліўшыца «Кумранскія рукапісы», дацэнта Трухнова «Германскае пытанне на лонданскай рэпарацыйнай канферэнцыі».

Калектыў навуковых работнікаў факультэта ўдзельнічаў у стварэнні двухтомнай гісторыі БССР, а таксама ў напісанні падручніка па гісторыі БССР для сярэдніх школ.

Дзясяціна новай, больш высокай ступені ў падрыхтоўцы гісто-

рыкаў з універсітэцкай адукацыяй ажыццяўляецца шляхам паліпашэння складу студэнтаў за лік пераважнага прыёму на гістарычны факультэт асоб, якія маюць пэўны вопыт работы на вытворчасці, і шляхам паліпашэння арганізацыі вучэбнага працэсу.

Згодна з новым вучэбным планам гістарычны факультэт нашага ўніверсітэта будзе рыхтаваць выкладчыкаў гісторыі і Канстытуцыі СССР для ўсіх тыпаў сярэдніх школ, а таксама гісторыкаў-архівазнаўцаў, музеязнаўцаў, археолагаў і этнографію.

Зыходзячы з задач перабудовы сістэмы народнай асветы, павышэння выхаваўчай ролі школы, новы вучэбны план прадугледжвае значнае павышэнне педагагічнай падрыхтоўкі выпускнікоў факультэта.

У новым вучэбным плане павялічана колькасць гадзін на вывучэнне педагагікі і яе гісторыі, псіхалогіі і метадыкі. Намнога павялічыцца педагагічная практыка. Студэнты ў васьмым семестры накіруюцца на педагагічную практыку ў школы на 16 тыдняў. Для студэнтаў, якія спецыялізуюцца па архівазнаўству, музеязнаўству або іншых спецыяльнасцях, устанавіваецца 8 тыдняў педагагічнай практыкі ў школе і 8 тыдняў у музеях, дзяржаўных архівах, навуковых установах.

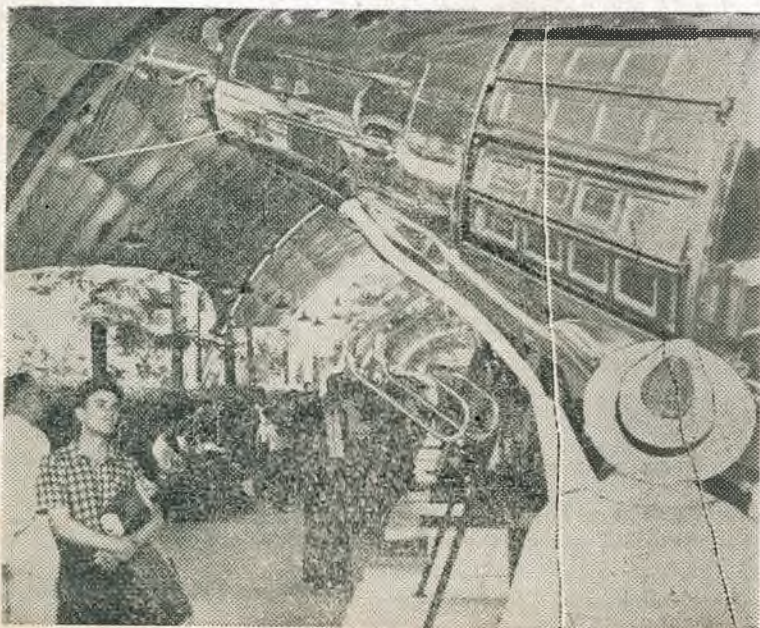
Упершыню вучэбны план для ўсіх студэнтаў прадугледжвае абавязковую 4-тыднёвую практыку ў піянерскіх лагерах.

Новы вучэбны план уводзіць шэраг новых абавязковых прадметаў—гісторыі мастацтва, гісторыі рускай савецкай літаратуры, асноў савецкага права, гісторыяграфію гісторыі СССР і іншых.

У сувязі з пераходам у бягучым навукавым годзе на новы вучэбны план двух першых курсаў і пераходам у будучым навукавым годзе да падрыхтоўкі спецыялістаў па новых спецыяльнасцях (архівазнаўства, музеязнаўства, археалогія і інш.), кафедры факультэта прыступілі да падрыхтоўкі новых спекурсанцаў, спецыялістаў, да распрацоўкі праграм, да падрыхтоўкі і выдання падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў.

П. САВАЧКІН,
дэкан гістарычнага факультэта.

Галя Гадун і Жана Гардзева прыйшлі ва ўніверсітэт з вытворчасці. Дзяўчаты і цяпер не грэбуюць фізічнай работай—гэта бачыў кожны, хто працаваў побач з імі на будаўніцтве галоўнага корпуса ўніверсітэта.

НА ЗДЫМКУ: макет касмічнай ракеты на Выстаўцы дасягненняў народнай гаспадаркі СССР прыцягнуў увагу нашага фатографа А. Шрубка.

В. СВІРЫДАУ.

